

VOORBEREIDENDE EKSAMEN

2010

MEMORANDUM

VAK:	LANDBOUWETENSKAPPE V1 (10641)
-------------	--------------------------------------

MEMORANDUM

AFDELING A

VRAAG 1.1

1.1.1	A	B	C	D
1.1.2	A	B	C	D
1.1.3	A	B	C	D
1.1.4	A	B	C	D
1.1.5	A	B	C	D
1.1.6	A	B	C	D
1.1.7	A	B	C	D
1.1.8	A	B	C	D
1.1.9	A	B	C	D
1.1.10	A	B	C	D

(10x2) (20)

VRAAG 1.2

	Slegs A	Slegs B	A en B	Geeneen
1.2.1	✓✓			
1.2.2		✓✓		
1.2.3				✓✓
1.2.4	✓✓			
1.2.5			✓✓	

(5x2) (10)

VRAAG 1.3

1.3.1 Ovulasie✓✓

1.3.2 Droë tydperk ✓✓

1.3.3 Eilande van Langerhans ✓✓

1.3.4 Wisselweiding ✓✓

1.3.5 Inenting/vaksinering ✓✓
(5x2) (10)

VRAAG 1.4

1.4.1 Diere✓

1.4.2 Onthooring ✓

1.4.3 Sinchronisering✓

1.4.4 Caecum✓

1.4.5 Speenvarke✓

(5x1) (5)

TOTAAL AFDELING A: 45

MEMORANDUM

**AFDELING B
VRAAG 2**

2.1.1 herkouer/skaap/bees/bok > het komplekse maag✓/saamgestelde vierdelige maag

> herkou/braak uit✓ **ENIGE TWEE**

2.1.2 nommer 4✓ > blaarstruktuur✓

2.1.3 Papille ✓

2.1.4 1 - oesophagus✓

4 - omasum✓

5 - duodenum✓

8 - piloriese sfinkter ✓

2.1.5 Nommer 7✓

2.1.6 - Retikulo-rumen is betrokke✓

- Sellulose bestaan uit beta-glukose-boublokke en kan nie deur die ensiem amilase gehidroliseer word nie. ✓

- Sellulolitiese bakterieë in retikulo-rumen skei die ensiem sellulase af wat sellulose kan hidroliseer in:

asynsuur, *pronoïnis* suur, bottersuur} vlugtige✓ vetsure
koolstofdiksied en metaan } gasse

- Asynsuur verhoog die persentasie bottervet in melk

- Vlugtige vetsure word direk deur die bloed ✓ in die wande van die rumen, retikulum en omasum geabsorbeer.

- Vetsure dien as 'n bron van energie ✓ **(ENIGE VYF)**

2.2.1 A – kalf met ragitis✓ > Gee voer wat kalsium/ vitamien D bevat.
B – rantsoengebrek ✓ aan fosfor > Gee voer wat ✓ fosfor bevat.

2.2.2 Groei en herstel✓

Regulering van liggaamsprosesse✓

Strukturele komponente van die sel✓

Produksie van melk, wol, vleis en eiers. ✓

Reserwe energiebron ✓

Reproduksie✓

Ondersteuning van liggaam, beweging en beskerming. ✓ **(ENIGE TWEE)**

2.2.3 Samestelling van die voer ✓

Samestelling van die rantsoen ✓

Vorbereiding van voer✓

Gehalte van voer ingeneem ✓

Tipe dier ✓

Ouderdom van plant✓

Individualiteit ✓

(ENIGE TWEE)

MEMORANDUM

2.3. $80 - 20 = 60$

$$V : V = 1 : \frac{\%DNN}{\%DP} \checkmark$$

$$= 1 : \frac{60}{20} \checkmark$$

$$= 1 : 3 \checkmark$$

2.3.2 Nou ✓

2.3.3 Voedingsverhouding is minder as 1:6 ✓

2.4 Ruvoer en kragvoer

2.4.1 Ruvoer is voer wat minder verteerbare voedingstowwe bevat en is lywig ✓✓
terwyl kragvoer voer is wat 'n groot hoeveelheid verteerbare voedingstowwe bevat. ✓✓

2.5 Voer 'n lek ✓
Voeg oplosbare soute ✓ by die drinkwater
Meng kragvoer, bv. vir hoenders en varke ✓
Deur dosering ✓
Deur inspuiting ✓
Kafeteria-styl ✓

(ENIGE TWEE)

MEMORANDUM

VRAAG 3

DIEREPRODUKSIE

3.1.1 Lobola en bestaansboerdery

3.1.1.1 Tradisionele Afrikagebruik waarvolgens 'n man 'n prys betaal, in die vorm van beeste, aan sy aanstaande bruid se pa om hom te vergoed vir die onkoste om haar groot te maak✓✓ (fokus; 2007)

3.1.1.2 Boerdery waarin die produkte deur die huishouding gebruik word met min of geen oorskot om te verkoop nie ✓✓ (aangepas uit fokus; 2007)

3.2.1 Ekstensiewe produksie > stelsel waarin diere 'n groot area gebruik en hulle eie kos moet soek met min byvoeding, produksiestelsel is laer in vergelyking met die intensiewe stelsel maar goedkoper ✓✓

3.2.2 Intensiewe produksie > 'n stelsel waar 'n groot aantal diere in 'n klein area aangehou word om die maksimum produksie te verseker; beweging is beperk en voer word voorsien ✓✓

3.3 Lusernhooi

3.3.1 Energie > goed vir perde moet aangevul word ✓ met mieliemeel

3.3.2 Produksie > uiters geskik, veral ✓vir herkouers.

3.3.3 Groei > lusernhooi is geskik✓

3.3.4 Vetmaak > nie goed nie, moet aangevul word ✓met mielies

3.4 Tipes toerusting

- sterk tou✓
- kopklamp✓
- neustang✓
- aanporder✓
- sterk kraal✓
- sweep en sterk bakkie/vragmotor ✓

(ENIGE VYF)

3.5 Faktore wat diere se gedrag beïnvloed

- Fisiologiese toestand ✓
- Gesondheid ✓
- Tipe dier ✓
- Makheid ✓
- Die ras ✓
- Kalmte van die hanteerder ✓
- Geriewe en toerusting wat gebruik word ✓
- Omgewing✓

(ENIGE VYF)

MEMORANDUM

3.6 Vereistes vir verskuiwing of vervoer van diere

- 3.6.1**
- > Voorsiening van drinkwater ✓
 - > Koelte en skaduwee vir diere ✓
 - > Voldoende vloei van lug ✓
 - > Genoeg ruimte vir diere / geen oorlading ✓
 - > Groot en sterk voertuie ✓
 - > Voldoende beskerming ✓
 - > Korrekte dokumentasie ✓
 - > Diere van dieselfde geslag ✓
- (ENIGE DRIE)**

L.W: Ander vereistes uit ander handboeke word ook aanvaar.

3.7 Tipes voer en ouderdomme

- 3.7.1** Kuikenmeel (C) ✓
- 3.7.2** Groeimeel (D) ✓
- 3.7.3** Afrondingsmeel (B) ✓
- 3.7.4** Lêmeel (A) ✓

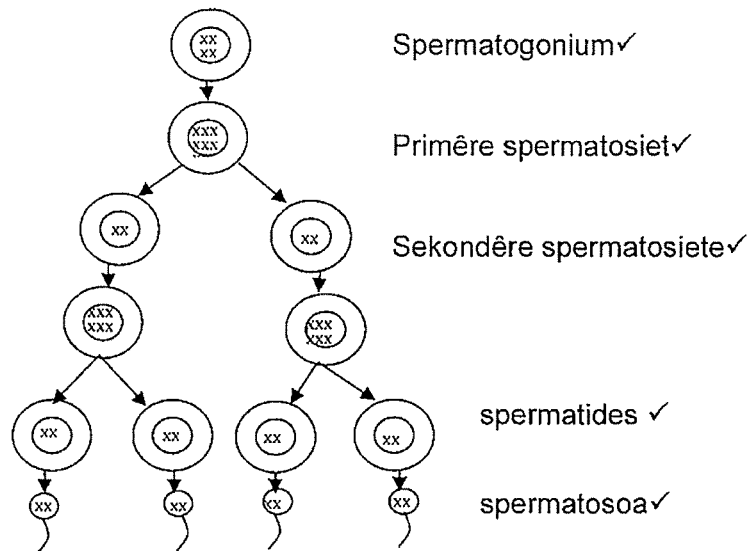
- 3.8** Natuurlike beskerming van diere
- Diere probeer gewoonlik om skuiling vir hulleself te vind. ✓
 - As dit warm is, ✓soek hulle skaduwee onder bome. ✓
 - As daar 'n koue wind waai, ✓ sal teen die kant van 'n bult staan of enigiets anders wat hulle teen die wind kan beskerm.

- 3.9** Ontwikkeling van nuwe rasse ✓
- Hoër produksie, bv. wol, melk, ✓beesvleis
 - Vinniger groeitempo ✓
 - Groter weerstand teen siektes ✓
 - Groter vrugbaarheid ✓
 - Beter aanpassing ✓
 - Benut kos beter ✓
 - Beskik oor beter moederinstinkte ✓
- (ENIGE TWEE)**

- 4.1.1** Spermatogenese
- Is die vorming van sperms ✓✓

MEMORANDUM

4.1.2 Diagram wat die proses van spermatogenese toon

4.2.1 Kunsmatige inseminasie ✓

- 4.2.2 - Koei moet in skuiling gebring word en kalm en gemaklik wees
 - Apparaat moet skoon wees ✓
 - Verwyder feses om vulva deeglik ✓
 - Maak die serviks gereed deur die hand in die rektum te plaas ✓

4.2.3 Vinnige genetiese verbetering ✓

- Geslagsiektes kan beheer word ✓
- Goedkoper ✓
- Groter buigsaamheid in die teelprogram ✓
- Vind plaas waar natuurlike paring nie moontlik is nie ✓
- Semen kan steeds gebruik word na die dood ✓

(ENIGE TWEE)

4.3.1 Sigoot (8 cell) - C ✓

4.3.2 Blastosist – A

4.3.3 Morula – B

- 4.4 1 beeste ✓
 2 Brusellose ✓

- (i) Daling in melk produksie, ✓ besmette melk
- (ii) Miskraam, onvrugbaarheid, ✓ geswelde gewrig
- (iii) Alle diere, hoofsaaklik perde. ✓

MEMORANDUM

- 4.5.1 - Dowwe, growwe pels✓
- Dowwe, glaserige oë ✓
- Hoë liggaamstemperatuur ✓
- Vinnige pols✓
- Afskeiding uit neus of oë ✓
- Verlaagde produksie ✓
- Urine kan gekleur wees en feses kan te hard of te sag wees. ✓
- Dier loop stadig of mank wanneer gedwing om te loop. ✓
- Dier staan eenkant met kop omlaag, lyk siek. ✓
- Swaar asemhaling, nies en maak hoësgeluid ✓ (ENIGE DRIE)

- 4.5.2 - Pels is glad en blink✓
- Normale produksie✓
- Dier loop normaal✓
- Eet goed✓
- Pols is normaal✓
- Normale liggaamstemperatuur✓
- Dier is op en wakker ✓
- Urine en feses lyk normaal✓
- Haal maklik en saggies asem ✓
- Helder oë met pienk membraan om oë ✓ (ENIGE DRIE)

4.6 Beskerming van diere teen strawwe omgewing

- 4.6.1 - Skure moet geventileer wees. ✓
- Vars water beskikbaar in sementdrinkbak ✓
- Skaduwee voorsien deur skuiling onderdak ✓
- Plant bome om te sorg vir skaduwee te alle tye ✓

- 4.7 - Rondewurms ✓
- Draadwurm✓
- Knoppieswurm✓
- Bruin maagwurm✓

[35]

TOTAAL AFDELING B: 105
AFDELING A: 45

GROOTTOTAAL: 150